

# Saksframlegg

EGENBETALING FOR HELSE OG OMSORGSTJENESTER PR.01.01.2005

Arkivsaksnr.: 04/37887

## Forslag til vedtak:

Formannskapet vedtar følgende betalingssatser for vederlag for helse og sosiale tjenester, og opphold i institusjon m.v. pr. 1.januar 2005:

### 1. Brukere som mottar praktisk hjelp i hjemmet betaler timesats i henhold til antall timer

mot

| Inntekt i kroner <sup>1)</sup> | Beregningsperiode     |                       | Pris i kroner pr time | Maksimalpris i kroner pr måned |
|--------------------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|--------------------------------|
|                                | 01.01.2005-31.08.2005 | 01.09.2005-31.12.2005 |                       |                                |
| Inntil 2G:                     | 111.928               | 116.272               | 75                    | 150                            |
| 2-3G:                          | 111.929-167.892       | 116.273-174.408       | 175                   | 700                            |
| 3-4G:                          | 167.893-223.856       | 174.409-232.544       | 280                   | 1.120                          |
| Over 4G:                       | 223.857               | 232.545               | 280                   | 1.400                          |

<sup>1)</sup> Fra 01.01.05 – 31.08.05 gjelder gjennomsnittlig grunnbeløp 2003 og nettoinntekt før særfradrag iht ligning 2003.

Fra 01.09.05 – 31.12.05 gjelder gjennomsnittlig grunnbeløp 2004 og nettoinntekt før særfradrag iht ligning 2004

Definisjon på en time: Tidsforbruket rundes av til nærmeste halvtime.

Brukeren gis en varslingsfrist innen kl.15.00 dagen før, for avbestilling av tjenesten, hvor det gis betalingsfritak. Brukere som ikke har gitt varsel om avbestilling må betale egenandel som om de hadde fått utført tjenesten iht vedtak.

2. Korttids døgnopphold på institusjon/rehabiliteringssenter - kr. 118,- pr. døgn.

3. Dagopphold på institusjon/dagsenter/rehabiliteringssenter - kr. 59,- pr. dag, eksklusiv betale for dagtilbudet i oppsigelsesperioden.

mat

4. Egenandel for mat ved dagopphold- kr.63,50,- pr. dag.(frokost, middag, kaffe).

Det gis betalingsfritak for mat ved sykdom og når fraværet varsles minimum 2 dager på forhånd.

5. Levering av middagsmat til hjemmeboende brukere - kr.63,50,- pr. porsjon.

6. Opphold i intermediæravdeling ved Søbstad sykehjem fritas for egenbetaling. Det er sykehuset som overfører pasienter som ikke er ferdigbehandlet ved sykehuset, men behandlingen videreføres i denne avdelingen. Maksimalt opphold i denne avdelingen er 21 dager.

7. Trygghetsalarm – ingen egenandel for kommunal trygghetsalarm.

8. Utskrivingsklare brukere på St.Olav Hospital som venter på et kommunalt tilbud fritas for egenbetaling.

9. Maksimalpris for langtids institusjonsopphold settes til kr.24.906,- pr. mnd.

10. Ingen egenandel for behandlingsopphold for rusmisbrukere.

11.Egenandel for fysioterapibehandling iht nasjonale takster.

12.Enhetsleder for forvaltningskontor kan innvilge helt eller delvis fritak, dersom bruker kan dokumentere betalingsvansker.

13. Kommunal selvkostpris settes til kr.280,- pr.time.

14. Minstepensjonister som er innvilget hjelp etter §4-3 i sosialtjenesteloven kan få kommunal hjelp til å utføre enten vask av fellesareal i borettslag eller snømåking fra ytterdør til opparbeidet vei mot betaling av kr.280,- pr time, kommunal selvkost.

I Regjeringens st.prp. nr. 1, forslag til statsbudsjett for 2005, foreslås ingen endringer av egenbetalingssatsene innenfor helse og omsorgstjenestene. Maksimal betaling for korttidsopphold på sykehjem er dermed 118 kroner for heldøgnsopphold og 59 kroner for dag eller nattopphold. Maksimalsatser for hjemmehjelp for mottakere med inntekt under 2G (dvs. to ganger folketrygdens grunnbeløp) er fastsatt til 150 kroner pr. mnd. I 2004 ble det vedtatt bortfall av egenbetaling for brukere som tilbys behandlingsopphold i rusinstitusjoner, da staten overtok ansvaret for disse.

Jeg foreslår ingen økning i egenbetaling for praktiske hjelp i hjemmet for minstepensjonister, men en økning i timesatsen for de øvrige inntektsgruppene. Jeg foreslår ingen økninger for de andre tjenestene med unntak av betaling for mat til hjemmeboende og for brukere som har dagtilbud.

De foreslåtte nye egenbetalingssatsene vil bety en inntektsøkning på ca 4,0 mill kroner for Trondheim kommune. Merinntekten er allerede innarbeidet i Rådmannens budsjettforslag for 2005 for å finansiere de foreslåtte aktivitetsendringene.

### Forskrifter om egenbetaling

De kommunale retningslinjene utarbeides i tråd med sentrale regler gitt i forskrift.

*Forskrift om vederlag for opphold i institusjon m.v.* gir regler for egenbetaling ved langtidsopphold og korttidsopphold i sykehjem, samt dag- og nattopphold.

*Forskrift om vederlag for sosiale tjenester, hjemmesykepleie og for opphold i institusjon m.v.* gir regler om egenbetaling for tjenester fra den hjemmebaserte omsorgstjenesten.

*Forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi,* gir kommunen adgang til å kreve egenandel for fysioterapibehandling i henhold til Trygdeetatens takstplakat.

### Gjeldende retningslinjer

Kommunen praktiserer egenbetaling for 4 typer tjenester innenfor helse og omsorgsområdet.

- \* praktisk hjelp i hjemmet, inkl. trygghetsalarm og matombringing.
- \* korttidsopphold; dvs. enten heldøgnsopphold eller dag og/eller natt-opphold
- \* langtidsopphold i sykehjem
- \* fysioterapitjenester

#### 1. Praktisk hjelp i hjemmet

Det praktiseres et system hvor det betales etter antall timer mottatt hjelp. I tillegg er det fastsatt en maksimalpris pr. måned etter inntekt.

Følgende satser for egenbetaling for praktisk hjelp i hjemmet gjelder pr. 1/8. 2004.

| Inntekt i kroner <sup>1)</sup> | Beregningsperiode     |                       | Pris i kroner pr time | Maksimalpris i kroner pr måned |
|--------------------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|--------------------------------|
|                                | 01.01.2004-31.08.2004 | 01.09.2004-31.12.2004 |                       |                                |
| <b>Inntil 2G:</b>              | 106.474               | 111.928               | 75                    | 150                            |
| <b>2-3G:</b>                   | 106.475-159.711       | 111.929-167.892       | 150                   | 400                            |
| <b>3-4G:</b>                   | 159.712-212.948       | 167.893-223.856       | 230                   | 920                            |
| <b>Over 4G:</b>                | 212.949               | 223.857               | 250                   | 1.250                          |

<sup>1)</sup> Fra 01.01.04 – 31.08.04 gjelder gjennomsnittlig grunnbeløp 2002 og nettoinntekt før særfradrag iht ligning 2002.

Fra 01.09.04 – 31.12.04 gjelder gjennomsnittlig grunnbeløp 2003 og nettoinntekt før særfradrag iht ligning 2003

Definisjon på en time: Tidsforbruket rundes av til nærmeste halvtime.

Definisjon på en time: Tidsforbruket rundes av til nærmeste halvtime.

## *2. Korttids døgnopphold på institusjon og rehabiliteringssenter*

For korttids døgnopphold ved institusjon og rehabiliteringssenter betales kr.118,- pr. døgn.

## *3. Dagopphold på institusjon/dagsenter/rehabiliteringssenter*

Hjemmeboende brukere betaler kr. 59,- pr. dag for dagopphold på institusjon / dagsenter og rehabiliteringssenter. Prisen inkluderer helse- og omsorgstjenester, transport og mat. Nattopphold på institusjon/rehabiliteringssenter koster det samme som dagopphold, kr. 59,- pr. natt. Brukere betaler for antall tildelte dagopphold pr. måned. Brukere gis betalingsfritak ved sykdom. Brukere som ikke ønsker å benytte dagtilbudet gis en oppsigelsesfrist på 14 dager. Bruker må betale for dagtilbudet i oppsigelsesperioden.

## *4.Egenandel for mat ved dagopphold i Dagsenter for eldre*

Det betales kr.60,- for mat (frokost, middag, kaffe) pr. dagsopphold.

## *5. Middagsmat*

Brukere som mottar 3 middagsporsjoner pr. uke, betaler kr.780,- pr. måned. Ekstra porsjoner utover 3 porsjoner pr. uke betales med kr.60,- pr. porsjon.

## *6. Opphold i intermediæravdeling ved Søbstad sykehjem fritas for egenbetaling.*

Det er sykehuset som overfører pasienter som ikke er ferdigbehandlet ved sykehuset, men behandlingen videreføres i denne avdelingen. Maksimalt opphold i denne avdelingen er 21 dager.

## *7. Trygghetsalarm*

Det er ingen egenandel for kommunal trygghetsalarm.

## *8. Betaling under opphold ved St. Olavs Hospital - utskrivingsklare pasienter*

Trondheim kommune overtar ansvaret for brukere når de er utskrivingsklare ved St. Olavs Hospital. Iflg. avtalen med St.Olavs Hospital om utskrivingsklare pasienter skal kommunen betale en fast døgnpris, dersom pasienten må vente på et kommunalt tilbud i mer enn 10 dager.

Utskrivingsklare brukere på St. Olavs Hospital som venter på kommunalt tilbud er fritatt for egenbetaling.

## *9. Egenbetaling for opphold i institusjon.*

Iflg forskrift om vederlag for opphold i institusjon m.v. skal ikke vederlaget for den enkelte institusjonsbeboer overstige de reelle driftsutgiftene, dvs. kommunens driftskostnad pr. institusjonsplass. For 2004 ble maksimalsatsen fastsatt til kr. 24.064,- pr. måned. Den betalingsfrie perioden for langtidsopphold gjelder en måned regnet fra innflyttingsdato.

## *10. Behandlingsopphold for rusmisbrukere*

For behandlingsopphold ved Lade behandlingssenter betales ingen egenandel.

## *11. Egenandel for fysioterapitjenester*

Følgende satser gjelder:

I henhold til nasjonale takster er det fastsatt at personer som oppfyller følgende vilkår **ikke** skal betale egenandel for kommunal fysioterapibehandling:

- personer som henvises til undersøkelse
- barn under 7 år
- barn under 12 år som behandles i gruppe ( inntil 4 barn)
- personer som bor i institusjon
- personer som har bestemte diagnoser ( som inngår i Folketrygdloven kap. 13, §5-24)

For personer som skal betale egenandel gjelder følgende takster:

|                                                      |            |
|------------------------------------------------------|------------|
| Øvelsesbehandling / bløtdelsbehandling: 30 / 40 min  | 75 / 93 kr |
| Psykomotorisk behandling                             | 130 kr     |
| Øvelsebehandling i gruppe                            | 63 kr      |
| Gruppebehandling i basseng                           | 63 kr      |
| Aktiv oppvarming ( ergometersykkel/tredemølle, m.v.) | 22 kr      |
| Elektroterapi                                        | 40 kr      |
| Ultralyd                                             | 35 kr      |
| Varme / kuldepakninger                               | 10 kr      |

Fysioterapibehandling skal rekvireres fra lege.

### 12. Fritak/reduisert betaling – selvkost

Stortinget har vedtatt skjerming av personer med inntekt under 2G, slik at det settes utgiftstak på maksimum kr. 150.- pr. måned som egenbetaling for denne gruppen. For de andre gruppene er utgiftstaket tatt bort, men på en slik måte at vederlaget ikke skal overstige kommunens egne utgifter til angjeldende tjeneste (selvkost). Selvkost beregnes til en gjennomsnittlig timelønn for den tjenesten som utføres, tillagt sosiale utgifter samt administrasjonsutgifter som skal utgjøre 10 % av timelønnen og sosiale utgifter.

Selvkost for 2004 er kr.220.- pr. time. Tidsforbruket rundes av til nærmeste halvtime.

Brukeren betaler timepris fra den dagen brukeren faktisk mottar en tjeneste.

Forvaltningskontorleder kan innvilge helt eller delvis fritak, dersom brukeren kan dokumentere betalingsvansker.

### 13. Tilleggstjenester

Minstepensjonister som er innvilget hjelp etter §4-3 i Lov om sosiale tjenester kan få kommunal hjelp til å utføre enten vask av fellesareal i borettslag eller snømåking fra ytterdør til opparbeidet vei mot betaling. Det betales kr.220,- pr. time, dvs kommunal selvkost.

## Forslag til nye satser for 2005

1. Brukere som mottar praktisk hjelp i hjemmet betaler timesats i henhold til antall timer

mot

| Inntekt i kroner <sup>1)</sup> | Beregningsperiode     |                       | Pris i kroner pr time | Maksimalpris i kroner pr måned |
|--------------------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|--------------------------------|
|                                | 01.01.2005-31.08.2005 | 01.09.2005-31.12.2005 |                       |                                |
| Inntil 2G:                     | 111.928               | 116.272               | 75                    | 150                            |
| 2-3G:                          | 111.929-167.892       | 116.273-174.408       | 175                   | 700                            |
| 3-4G:                          | 167.893-223.856       | 174.409-232.544       | 280                   | 1.120                          |
| Over 4G:                       | 223.857               | 232.545               | 280                   | 1.400                          |

<sup>1)</sup> Fra 01.01.05 – 31.08.05 gjelder gjennomsnittlig grunnbeløp 2003 og nettoinntekt før særfradrag iht ligning 2003.

Fra 01.09.05 – 31.12.05 gjelder gjennomsnittlig grunnbeløp 2004 og nettoinntekt før særfradrag iht ligning 2004

Definisjon på en time: Tidsforbruket rundes av til nærmeste halvtime.

Brukeren betaler for den faktiske utførte tiden. Brukeren gis en varslingsfrist innen kl.15.00 dagen før, for avbestilling av tjenesten, hvor det gis betalingsfritak. Brukere som ikke har gitt varsel om avbestilling må betale egenandel som om de hadde fått utført tjenesten iht vedtak.

### 2. Korttids døgnopphold i sykehjem og i rehabiliteringssenter

Det foreslås å anvende maksimal betaling for korttids døgnopphold på sykehjem og eller ved rehabiliteringssenterene som er fastsatt til 118 kroner pr. døgn.

### *3. Dagopphold på institusjon / dagsenter / rehabiliteringssenter*

Det foreslås å anvende maksimal betaling for dagopphold som er fastsatt til 59 kroner pr.dag. Brukeren betaler månedsvise rekninger for det antall dagopphold som er tildelt. Brukeren gis betalingsfritak ved sykdom. Brukere som av andre grunner ikke benytter dagtilbudet må allikevel betale. Varslingsfrist for å si fra seg dagtilbudet fastsettes til 14 dager. Brukere må betale for dagtilbudet i varslingsperioden. Dagopphold på institusjon / dagsenter / rehabiliteringssenter inkluderer transport tur/retur, men ikke mat.

### *4. Egenbetaling for mat ved dagopphold i Dagsenter for eldre*

Det foreslås å øke egenbetaling for mat ved dagopphold fra kr.60,- til kr.63,50,- pr. dag. Brukeren tilbys frokost, middag, kaffe. Det gis betalingsfritak for mat ved sykdom og når fraværet varsles minimum 2 dager på forhånd.

### *5. Middagsmat*

Det foreslås å øke satsen for middagsmat til hjemmeboende brukere med 2,6 % fra kr.60,- til kr.63,50,- pr. middagsporsjon. Brukere som mottar 3 middagsporsjoner pr. uke, betaler kr.825,50,-, pr. måned. Ekstra porsjoner utover 3 porsjoner pr. uke betales med kr.63,50,-, pr. porsjon.

### *6. Korttids døgnopphold i intermediæravdeling*

Det foreslås fritak for egenbetaling ved korttids døgnopphold i kommunens intermediæravdeling.

### *7. Trygghetsalarm*

Det foreslås ingen egenandel for brukere som har kommunal trygghetsalarm.

### *8. Utskrivingsklare pasienter på St.Olavs Hospital*

Utskrivingsklare pasienter som venter på et kommunalt tilbud fritas for kommunale egenandeler.

### *9. Egenbetaling for opphold i institusjon*

Maksimalsatsen for institusjonsopphold foreslås økt med 3,5 % fra kr.24.064,- pr. måned til kr.24.906,- pr. måned.

### *10. Behandlingsopphold for rusmisbrukere*

Brukere som er på behandlingsopphold i rusinstitusjoner fritas for egenbetaling.

### *11. Egenbetaling for kommunal fysioterapibehandling*

Det foreslås ingen endringer i egenbetaling for kommunale fysioterapitjenester.

### *12. Fritak / timespris*

Forvaltningskontorlederne kan innvilge helt eller delvis fritak, dersom brukeren kan dokumentere betalingsvansker.

Kommunal timespris til selvkost fastsettes til kr.280,- pr time.

### *13. Tilleggstjenester*

Minstepensjonister som er innvilget hjelp etter §4-3 i sosialtjenesteloven kan få kommunal hjelp til å utføre enten vask av fellesareal i borettslag eller snømåking fra ytterdør til opparbeidet vei mot betaling av kr.280,- pr time, kommunal selvkost.

## **Vurdering**

### *Ad. 1 Praktisk hjelp i hjemmet*

Jeg foreslår ingen endringer for egenbetaling for minstepensjonister, men en økning av timespris for inntekstgruppe 2-3G på 7 %, dvs, fra kr.150,- til kr.175,- pr. time. Jeg foreslår samtidig å øke timesatsen

med 22 % for personer med inntekt fra 3-4G og med 12 % fra inntektsgruppen 4G. Ansatte er avhengig av at brukeren eller andre er tilstede i brukerens hjem, når tjenesten skal utføres. Erfaringer viser at mange brukere ikke er tilstede på det tidspunktet som hjelpen er avtalt og som fører til at ansatte ikke får utført tjenesten. Jeg foreslår derfor at det innføres en varslingsfrist innen kl.15.00 dagen før, som gir betalingsfritak. Dersom brukeren ikke overholder varslingsfristen, må brukeren betale for tjenesten iht vedtak og avtale.

Forslaget til økte egenandeler gir en merinntekt på 1,3 mill kroner.

#### *Ad.2 Korttids døgnopphold på institusjon og rehabiliteringssenter*

Det foreslås ingen økning av egenbetaling for korttidsopphold ved institusjon og rehabiliteringssenter. Satsene videreføres med kr. 118.- pr. døgn.

#### *Ad.3 Dagopphold på institusjon/dagsenter/rehabiliteringssenter*

Det foreslås ingen økning av egenbetaling for dagopphold på institusjon / dagsenter / rehabiliteringssenter. Satsen videreføres med kr.59,- dag. Prisen inkluderer helse- og omsorgstjenester og transport, men ikke mat.

Nattopphold på institusjon/rehabiliteringssenter foreslås videreført med kr. 59.- pr. natt.

#### *Ad.4. Egenandel for mat for brukere i Dagsenter for eldre*

Jeg foreslår å øke egenandelen for mat fra kr.60,- til kr.63,50,- pr. dagsopphold i Dagsenter for eldre. I denne prisen får brukerne frokost, middag og kaffe. Jeg foreslår at egenandelen for mat i Dagsentre for eldre tilpasses med prisen på middagsmat til hjemmeboende. (se pkt.5). Jeg foreslår å innføre en varslingsfrist på 2 ukedager for brukere som av ulike årsaker ikke kan benytte den avtalte dagplassen, slik at brukeren slipper å betale egenandel for mat. Dagsentrene gis dermed mulighet til å avbestille mat fra kommunens Produksjonskjøkken. Brukere som ikke har varslet om fravær må dermed betale egenandel for mat.

#### *Ad.5 Middagsmat*

Det foreslås å prisjustere egenandelen for middagsmat til hjemmeboende med 2,6 %, dvs fra kr.60,- til kr.63,50,- pr.middagsporsjon. Vanlig levering omfatter 3 porsjoner pr. uke som for 2005 betales som abonnement med kr.825,50,- pr. måned.

#### *Ad.6. Korttids døgnopphold i intermediæravdeling*

Trondheim kommune har etablert en intermediæravdeling med 20 korttids døgnplasser på Søbstad sykehjem. Opprettelsen av denne avdelingen er et samarbeid med St.Olavs Hospital og finansieres med en deling av kostnadene mellom sykehuset og kommunen. Hensikten med tiltaket er å redusere presset på sykehuset ved å ta ut pasienter før de er utskrivingsklare der dette er mulig og fullføre nødvendig behandling utenfor sykehuset. En intermediæravdeling befinner seg mellom et statlig og et kommunalt nivå. Jeg foreslår ingen endringer i egenbetaling for disse brukerne, dvs fritak for egenbetaling.

#### *Ad.7 Trygghetsalarm*

Det foreslås ingen egenandel for kommunal trygghetsalarm.

#### *Ad.8 Betaling under opphold ved St.Olavs Hospital - utskrivingsklare pasienter*

Trondheim kommune overtar ansvaret for brukere når de er utskrivingsklare ved St. Olavs Hospital. Iflg. avtalen med St. Olavs Hospital om utskrivingsklare pasienter skal kommunen betale en fast døgnpris etter 10 dager.

Utskrivingsklare brukere på St.Olavs Hospital som venter på kommunalt tilbud skal fortsatt være fritatt for egenbetaling.

#### *Ad.9 Egenbetaling for opphold i institusjon.*

I flg forskrift om vederlag for opphold i institusjon m.v. skal ikke vederlaget for den enkelte

institusjonsbruker overstige de reelle driftsutgiftene, dvs. kommunens driftskostnad pr. institusjonsplass. Maksimalsatsen for langtidsopphold i institusjon ble prisjustert for år 2004. Jeg foreslår at denne satsen prisjusteres med 3,5 % for neste år til kr.24.906,- kroner per måned. Den betalingsfrie perioden for langtidsopphold gjelder en måned regnet fra innflyttingsdato.

#### *Ad.10 Behandlingsopphold for rusmisbrukere*

Det foreslås ingen egenbetaling for behandlingsopphold for rusmisbrukere.

#### *Ad.11 Kommunal fysioterapibehandling*

Kommunen innførte egenbetaling for kommunal fysioterapibehandling for første gang i 2003. Det foreslås ingen endringer i satsene for 2005

#### *Ad.12 Fritak/reduisert betaling*

Brukeren betaler timepris fra den dagen brukeren faktisk mottar en tjeneste.

Kommunen har ikke anledning til å kreve egenbetaling ut over selvkost, slik staten har definert selvkost, dersom månedspris etter abonnementssystemet gir en høyere timesats enn vedtatt sats for selvkost, skal bruker betale timepris. Timeprisen for år 2005 justeres til kr 280-.

#### *Ad.13 Tilleggstjenster*

Minstepensjonister som er innvilget hjelp etter §4-3 i sosialtjenesteloven kan få kommunal hjelp til å utføre enten vask av fellesareal i borettslag eller snømåking fra ytterdør til opparbeidet vei mot betaling av kr.280,- pr. time som er kommunal selvkost. Det er få minstepensjonister som henvender seg til kommunen for å få hjelp til nevnte oppgave.

### **Konklusjon**

Totalt vil disse økningene gi en merinntekt for kommunen på ca.4 mill kroner og merinntekten er innarbeidet i rådmannens budsjettforslag.

Jeg foreslår ingen økning i egenbetaling for praktisk hjelp i hjemmet for minstepensjonister, men en økning for de øvrige inntektsgruppene. Jeg foreslår en prisøkning på 2,6 % for mat til hjemmeboende og for brukere ved dagsentrene.

Jeg foreslår i tillegg å videreføre satsene fra 2004 for korttids døgnopphold, dagsenteropphold og for fysioterapitjenester. Det foreslås fritak for egenbetaling for trygghetsalarmtjenesten , samt opphold i behandlingsinstitusjoner for rusmisbrukere.

Maksimalsatsen for institusjonsopphold prisjusteres og pris pr.time til selvkost fastsettes til kr.280,-pr.time.

Bystyret har i sak B-67/89 gitt Rådmannen fullmakt til administrativt å fastsette nye regler for egenbetaling fra 1/1 det påfølgende året. Det er lagt inn forbehold om tilbakebetaling, dersom formannskapetets endelige vedtak tilsier at brukerne betaler for mye.

Rådmannen i Trondheim, 06.12.2004

Tor Åm  
kommunaldirektør

Eirik Roos  
Rådgiver



